

BETÆNKNING

Afgivet af Landstingets Erhvervsudvalg

vedrørende

Forslag til Landstingsforordning nr. xx af yy.zz 2003 om arbejdsformidling m.v.

Afgivet til forslagets 2. behandling

Landstingets Erhvervsudvalg har under behandlingen bestået af:

Landstingsmedlem Ole Dorph, Siumut, formand
Landstingsmedlem Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut
Landstingsmedlem Finn Karlsen, Atassut
Landstingsmedlem Per Skaaning, Demokraterne

Landstingets Erhvervsudvalg har efter 1. behandlingen den 14. november 2003 gennemgået Landsstyremedlemmet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked, Johan Lund Olsens forordningsforslag.

Indledning

Forslaget er et led i arbejdsmarkedsreformen, som blev igangsat i 1998 med et fire-strengt reformprogram omfattende arbejdsmarkedsanalyser og arbejdsmarkedsstatistik, arbejdsmarkedets struktur og organisering, lovgivningsreform samt kvalificering af arbejdsstyrken.

Gældende landstingsforordning om arbejdsformidling er fra 1988, og der er behov for at gøre lovgivningen mere tidssvarende, enkel og lettere tilgængelig for brugerne af forordningen.

Forordningsforslaget understøtter arbejdsmarkedsreformens intention om at sikre løbende opkvalificering af arbejdsstyrken, især af marginaliserede grupper på arbejdsmarkedet samt hensigtsmæssige strukturer omkring arbejdsformidlingen.

Forslagets overordnede mål er at fastlægge rammer for, hvordan den lokale arbejdsmarkedsindsats kan udvikles i relation til de mål, som lokalbefolkningen via kommunalbestyrelsen ønsker at nå. På kommunalt plan er oprettet en arbejdsformidling, og der er med dette forordningsforslag taget initiativ til at gøre arbejdsformidlingen mere moderne og brugervenlig i forhold til anvisning af arbejde og arbejdskraft samt i forhold til vejledning og rådgivning.

Erhvervsudvalget bemærker, at nærværende forordningsforslag har været til høring hos arbejdsmarkedets parter, KANUKOKA og internt i Hjemmestyret. Landsstyret har indarbejdet høringsvar i det foreliggende forordningsforslag i relevant omfang. På samme måde har lovforslaget været gennem den lovtekniske funktion.

Lovforslagets indhold

Der skal gøres opmærksom på, at kommunalbestyrelsen efter dette forordningsforslag kan oprette introduktions- og vejledningscentre til administration af kommunalbestyrelsens opgaver, som anført i denne landstingsforordning. I centrene kan ledige endvidere få kendskab til uddannelsessteder, uddannelsesmuligheder, jobtilbud m.v. Et samarbejde mellem Direktoratet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked og Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke samt enkelte kommuner har resulteret i, at der er etableret forsøgsordninger om lokale vejlednings- og introduktionscentre i Aasiaat, Narsaq og Tasiilaq.

Med henblik på at gøre arbejdsformidlingen smidigere og lettere tilgængelig for brugerne og med mulighed for større individuel servicering, er der med forslaget åbnet mulighed for at oprette en landsdækkende jobbank.

Idet Landsstyret efter dette forslag kan fastsætte regler om bl.a. tilskud og drift af centrene, kan forslaget få økonomiske konsekvenser for Landskassen ved udvidelse af aktiviteterne i centrene. Det er hensigten, at finansieringen af aktiviteterne i medfør af § 5 sikres i forbindelse med revisionen af finansieringen af ungdomstjenesterne og de lokale erhvervsskoler. Revisionen af

finansieringen af ovennævnte aktiviteter skal ske i et samarbejde med kommunerne. Såfremt der herved sker ændringer i opgavefordelingen/byrdefordelingen mellem kommunerne og hjemmestyret, skal dette forhandles mellem KANUKOKA og Landsstyret.

Udvalgets behandling

Udvalget har bemærket, at der fra flere sider er efterlyst klarere beskrivelser af forslaget økonomiske og administrative konsekvenser. Udvalget har derfor haft et møde med Landsstyremedlemmet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked. Landsstyremedlemmet blev bedt om at uddybe forordningsforslagets økonomiske konsekvenser, samt form og indhold af forordningsforslagets bestemmelser om, at Landsstyret kan fastsætte nærmere regler.

Her har Landsstyremedlemmet valgt at fokusere på de områder, der enten er helt nye eller, hvor der er sket markante ændringer. Landsstyremedlemmets svar på udvalgets spørgsmål gengives i det følgende.

§§ 2,3 & 4: Kommunalbestyrelsens opgaver.

Kommunalbestyrelsen skal tæt følge udviklingen på arbejdsmarkedet og skabe grundlag for nye erhvervs og beskæftigelsesinitiativer. Derudover skal kommunalbestyrelsen indsamle og indberette oplysninger vedr. arbejdsmarkedet til Landsstyret. Disse oplysninger/data vil Landsstyret kunne anvende i medhør af landstingsloven om Grønlands Statistik.

Landsstyret vil kunne anvende oplysninger/data til formål, der er godkendt i relevante registerforskrifter, ved at lade dem tilgå Suliaq, som er et edb-baseret statistikregister i Hjemmestyrets centraladministration, som danner grundlag for udarbejdelsen af arbejdsmarkedsanalyser. Vi har for første gang mulighed for at kunne gå ind og analysere aktuelle behov på arbejdsmarkedet, såsom hvilke brancher er ramt af arbejdskraftmangel, flaskehalseproblemer etc. Vedr. disse oplysninger følger en bekendtgørelse som nærmere redegør for hvilke oplysninger det drejer sig om og kommunerne bliver naturligvis taget med på råd, så de selv aktivt kan bruge det statistiske materiale. Dette arbejde er i fuld gang.

§ 4: I stadig højere grad ser vi problemer med stigende ledighed, og med denne landstingsforordning skal kommunerne udarbejde forslag til iværksættelse af beskæftigelsesmæssige foranstaltninger til styrkelse af arbejdskraftens kvalifikationer i kommunen. Her fortsætter bekendtgørelse nr. 42 af 28. september 1994 om tilskud til kommunale beskæftigelsesforanstaltninger, jfr. § 12, stk.2. Samtidig skal kommunalbestyrelsen iværksætte beskæftigelsesmæssige og uddannelsesmæssige tilbud rettet mod unge under 25. I medfør af denne paragraf og jfr. § 12, stk. 2 vedr. Landsstyret kan yde tilskud til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger og ungdomstjenester, er Landsstyret ved at forberede en ny bekendtgørelse, som skal erstatte den tidligere bekendtgørelse nr. 37 af 29. december 1995 om tilskud til kommunale ungdomstjenester.

§ 5: Erhvervs- og uddannelsesvejledning samt arbejdsanvisning.

Landstinget behandlede og tiltrådte i 1999 en redegørelse om STI-uddannelserne og en redegørelse om uddannelses- og erhvervsintroduktion samt vejledning.

Redegørelsen om STI-uddannelserne anbefalede, at der blev gennemført en erhvervsuddannelsesreform for at styrke den faglige kvalitet i erhvervsuddannelserne. Dette kvalitetsløft skulle ske dels ved at skærpe optagelseskravene og dels ved at styrke undervisningen. Det sidste betød bl.a., at den del af undervisningen, der under STI-ordningen lå på alle lokale erhvervsskoler, i større udstrækning skulle samles på brancheskolerne eller på et mindre antal regionsskoler.

På baggrund af STI-redegørelsen er der siden blevet gennemført en erhvervsuddannelsesreform, hvilket betyder, at en del af de lokale erhvervsskoler for tiden kun har ganske få aktiviteter og dermed ledig kapacitet.

Redegørelsen om uddannelses- og erhvervsintroduktion anbefalede, at vejledningsindsatsen blev styrket væsentligt. En forbedret vejledning skulle medvirke til at mindske frafaldet på uddannelserne, idet en del uddannelsessøgende ikke følte, at de havde valgt uddannelse på baggrund af tilstrækkeligt kvalificeret vejledning. Redegørelsen anbefalede, at der lokalt blev oprettet uddannelses- og vejledningscentre, samt at man i kommunerne samlede al uddannelses- og erhvervsvejledning eller i det mindste koordineringen af vejledningen på de lokale erhvervsskoler. Redegørelsen anbefalede også, at der i tilknytning til vejledningen blev etableret uddannelses- og erhvervsintroduktionstilbud for alle i den erhvervsaktive alder, der ikke gik i skole, var i gang med en uddannelse eller var beskæftiget med et erhvervsarbejde. Uddannelses- og erhvervsintroduktionstilbuddene skal give den enkelte mulighed for gennem en individuel handleplan at opkvalificere sig til at starte på en valgt uddannelse eller et valgt erhvervsarbejde.

I uddannelses- og erhvervsintroduktionstilbuddene har det været tanken at samle tidligere lignende tiltag som ungdomstjeneste, øvrige aktiveringstilbud, enkeltfagsundervisning og den kommunale uddannelses- og erhvervsvejledning.

I ovenstående redegørelser blev det anbefalet, at de lokale erhvervsskoler blev rent kommunale institutioner, hvor Hjemmestyret og kommunerne siden 1988 har været fælles om at drive disse skoler ud fra en aftalt udgifts- og opgavefordeling. Repræsentanter for Hjemmestyrets erhvervsuddannelsesafdeling (KIIP) og arbejdsmarkedsdeling (INUUPI) har været rundt i de fleste kommuner for at orientere om tanker om en kommunalisering af de lokale erhvervsskoler. Hjemmestyret har endvidere indgået aftaler med visse kommuner om varetagelse af regionsundervisning indenfor nogle af erhvervsuddannelserne.

For at forbedre arbejdsformidlingsindsatsen er vejlednings- og introduktionscentre opstået. Disse vil samle rådgivning indenfor erhverv, arbejdsmarkeds og uddannelses tiltag. Der findes redegørelser om vejlednings- og introduktionscentre i direktoratet, som er udarbejdet af INUUPI og KIIP, hvor kommunerne har været høringsparter.

Der arbejdes på at undersøge om det danske visitationssystem kan overføres til Grønland, med heraf følgende fordele, så som at kunne trække statistiske data om de

arbejdsløse, og som samtidig er et værktøj som kan bruges til udarbejdelse af individuelle handlingsplaner

Økonomisk grundlag:

Der er udregnet et økonomisk grundlag ved etablering af vejlednings- og introduktionscentre i kommunerne, og disse er blevet drøftet med KANUKOKA. Disse beregninger passede imidlertid ikke ind i kommunernes omfordelingsregi. Der skal forhandles resultatkontrakter med hver enkelt kommune. Det er imidlertid vigtigt at understrege at den økonomiske ramme for de enkelte centre, i første omgang kommer til at hvile på det eksisterende økonomiske grundlag, så man senere har mulighed for at regulere ordningen i forhold til kommunernes aktuelle behov. Der er fra INUUPI afsat kr. 10,7 mio. og fra KIIP er der afsat kr.9,0 mio.

§7: Mobilitetsfremmende ydelse

I medfør af denne paragraf er der blevet nedsat en arbejdsgruppe, bestående af repræsentanter fra Direktoratet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked, Socialdirektoratet, Direktoratet for Infrastruktur og Boliger samt KANUKOKA, der skulle kigge nærmere på mulighederne for en sådan ordning.

Mobilitetsfremmende ydelse har til formål at virke som et arbejdsmarkedspolitisk instrument. Arbejdsmarkedspolitikken har grundlæggende til formål at sikre en gnidningsløs allokering af arbejdskraft.

Det er et arbejdsmarkedspolitisk problem, at arbejdssøgende i dele af Grønland ikke kan få arbejde, mens arbejdsgivere i andre byer ikke kan finde arbejdskraft. Erfaringen fortæller, at der forekommer import af arbejdskraft, hvor den efterspurgte arbejdskraft er til stede andre steder i Grønland.

Det er dyrt at flytte fra en by til en anden. Når en hel familie overvejer at flytte, bliver det derfor ofte et spørgsmål om familien har råd. Flytteomkostningerne skaber en kile på arbejdsmarkedet og arbejdskraften stavnsbindes. Det hæmmer den økonomiske vækst og har betydelige sociale omkostninger.

Mobilitetsfremmende ydelse skal ses som arbejdsmarkedspolitik, der både imødekommer hensynet til arbejdsgivere, der har behov for arbejdskraft, og hensynet til arbejdstagere, der har behov for at finde et job, der matcher deres kompetencer. For at opsamle erfaringer foreslås i første omgang en forsøgsordning.

I forhold til den videre proces er der et udkast til bekendtgørelse om mobilitetsfremmende ydelse under behandling i Direktoratet og som sendes til høring i løbet af 2004. Høringsfristen vil være 4 uger, og det forventes at bekendtgørelsen vil ligge klar til Landsstyrets behandling i løbet af 2004, således at kommunerne kan nå at få implementeret ordningen administrativt til 1. januar 2005.

I den sidste halvdel af høringsprocessen, vil høringsparterne blive inviteret til et seminar om ordningen. Formålet med seminaret er at få skabt en konsensus om

forslagets indhold. Seminaret planlægges afholdt i forbindelse med det årlige kursus af kommunernes medarbejdere, der beskæftiger sig med arbejdsformidling m.v.

Økonomisk grundlag: Der er planer om at afsætte 3.8 mio. kr. årligt til den mobilitetsfremmende pulje, men behovet skal selvfølgelig løbende vurderes og evalueres.

§ 10: Jobbank

Denne bestemmelse giver Landsstyret mulighed for at kunne oprette en jobbank. I øjeblikket er Direktoratet i gang med at undersøge forskellige eksisterende muligheder, for at fastlægge den optimale løsning til glæde for det samlede arbejdsmarked. Der har været samtaler med Arbejdsformidlingen (AF) i Danmark vedr. omkostningsfrit at blive tilkoblet deres jobbank, så man kan trække data ind og ud, i de enkelte kommuner og hos arbejdsgiverne. En sådan løsning vil betyde ca. 240 arbejdstimer årligt, da alt information til og fra Grønland, som skal ind på AF's hjemmeside skal kontrolleres af en medarbejder i Direktoratet, såsom oversættelser over lignende.

Forskellige bestemmelser:

§ 11: Landsstyret afholder et årligt kursus for de af kommunernes medarbejdere, der beskæftiger sig med arbejdsformidling m.v. Udgifterne til dette kursus tages fra en særskilt konto.

§ 12: Se § 4.

§ 13: Behovet vurderes løbende, og der er afsat midler i henhold til konto vedrørende arbejdsmarkedsreformen.

§ 14: Årlig rapport. Der vil skulle omroteres ressourcer til varetagelse af denne opgave fra refusionsadministrationen (mandetimeordningen) til en månedlig tilbagemelding til Landsstyret, som så halvårligt vurderes.

Udvalget udtrykte tilfredshed med Landsstyremedlemmets svar med efterfølgende uddybninger.

-

Et enigt udvalg skal om forslaget bemærke:

- At der er bred tilslutning til forslaget.

- At forslaget vil medføre, at arbejdsformidlingen gøres mere smidig og mere brugervenlig, og at der nu opstår mulighed for mere koncentreret indsats for den enkelte. Ledige vil blandt andet få større kendskab til uddannelsessteder, uddannelsesmuligheder og jobtilbud m.v.

- At der ifølge forslaget skabes muligheder for en landsdækkende arbejdsformidling, så arbejdsmarkedet bliver dækket i størst muligt omfang. Udvalget mener, at det er en vigtig udvikling, som vi støtter op omkring.

- At forordningsforslaget giver kommunerne mulighed for at etablere vejlednings- og introduktionscentre, som visse kommuner har allerede har afprøvet på forsøgsbasis. Udvalget er ikke i tvivl om, at den fremtidige arbejdsformidlingsmæssige indsats vil blive meget bedre end hvad det har været, med de nævnte værktøjer i hånden.

-

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund forslaget til Landstingets vedtagelse.

Med disse bemærkninger skal Landstingets Erhvervsudvalg overgive forslaget til 2. behandling.

Ole Dorph, formand,
Siumut

Ane Hansen,
næstformand,
Inuit Ataqatigiit

Ruth Heilmann, Siumut

Finn Karlsen, Atassut

Per Skaaning,
Demokraterne